ŠTÁTNA OCHRANA PRÍRODY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
SPRÁVA CHRÁNENEJ KRAJINNEJ OBLASTI DUNAJSKÉ LUHY
Korzo Bélu Bartóka 789/3, 929 01 Dunajská Streda

OKRESNÝ ÚRAD TRNAVA
-34-
Došlo dňa: 09. 10. 2017
010487
Ev.č.záznamu: | Číslo spisu:
Prílohy/ listy: | Vybavuje:

Váš list číslo/zo dňa
OU-TT-OSZP1-2017/030519/Ma

Naše číslo
CHKO DU/595/2017

Vybavuje
Kürthy

Dun. Streda
29.09.2017

OKRESNÝ ÚRAD TRNAVA
Odbor starostlivosti o ŽP
Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja
Kollárova 8
917 02 Trnava

Vec: **Stanovisko k žiadosti o vydanie stanoviska na zmenu mokrade „Kráľov Brod -protipovodňová ochrana obce, zátvorný objekt – postúpenie podania".**

Na základe Vášho listu OU-TT-OSZP1-2017/030519/Ma k žiadosti č. OU-GA-OSZP-2017/011268 zo dňa 08.09.2017 vydávame nasledovné odborné stanovisko:

A. Vstupné údaje

Predmet:
Predmetom je vydanie súhlasu na zmenu stavu mokrade: „Kráľov Brod -protipovodňová ochrana obce, zátvorný objekt".

Žiadateľ:
SVP š.p. odštepný závod Piešťany, Nábrežie I. Krasku 3/834, 921 80 Piešťany.

Účel stanoviska:
Zaujať stanovisko z hľadiska záujmov ochrany prírody pre orgán OPaK a odôvodniť ho.

Podklady:
Žiadateľ predložil:
Súhrnná technická správa zo 07/2017, POV – koordinačná situácia, mapová príloh z 01.08.2017
Zo strany CHKO Dunajské luhy boli použité materiály:
KIMS (databázový systém Štátnej ochrany prírody)
Hochwasserschutz und Naturschutz – Synergien und Konflikte am Beispiel der Elbe in Sachsen Jacqueline Zielaskowski und Volker Lüderitz

B. Stanovisko

Identifikácia územia
Stavba zátvorného objektu je plánovaná na lokalite s parcelnými číslami (reg. C) 1378/2, 4839/1, 1137, 1183/1 v k.ú. Kráľov Brod Tok Čierna voda je biokoridor negregionálneho významu. Plánovaná lokalita sa nedotýka žiadnej veľkoplošne alebo maloplošne chránenej oblasti ani žiadneho územia európskeho významu.

Hodnotenie z hľadiska ochrany prírody a krajiny:
V rámci územného systému ekologickej stability (ďalej len „ÚSES") predstavuje Malý Dunaj a Čierna Voda biokoridor nadregionálneho významu. Vlastný biokoridor zahŕňa tok aj s brehovými porastmi a priľahlými lužnými lesmi.

Z pohľadu dlhodobo udržateľného riešenia protipovodňovej ochrany hodnotíme **čisto technické riešenia ako ekologicky neudržateľné a krátkodobé riešenie.** Podľa moderných trendov z EÚ **očakávame riešenia, kedy investícia má súčasne aj priamy celospoločenský prínos** ako je: (menujeme v poradí významnosti)
A. **rozšírenie záplavového priestoru**
B. **suché alebo hlboké poldre**

Telefón 031/551 62 29 | Fax 031/551 62 29 | e-mail maria.vavrikova@sopsr.sk | Bankové spojenie 7000076197/8130 | IČO 17058520

Návrh riešenia:
ŠOP SR, S-CHKO Dunajské luhy navrhuje aby udelenie súhlasného stanoviska ako aj ostatné príslušné povolenia a výnimky zo zakázaných činností podľa zákona, bolo viazané na splnenie nasledujúcich podmienok:

- Navrhovanú činnosť je potrebné **realizovať za podmienok splnenia požiadaviek USES nadregionálny biokoridor**
- **Vyžiadať si stanovisko, ekonomické zhodnotenie alebo iný materiál, kde by bolo objasnené, podľa akých kritérií zvolili toto riešenie protipovodňovej ochrany a požiadať o vyhodnotenie možností riešenia dlhodobo, systematickým rozširovaním záplavového priestoru alebo poldrami**

Odôvodnenie:

VÝHODY ROZŠÍRENIA ROZŠÍRENÍM ZÁPLAVOVÉHO PRIESTORU

- zaplavené pri každej povodni - vytvoria sa pestré biocenózy odolné voči povodniam
- zlepší hodnoty prietokov vody v toku a v lužnom priestore poklesom vysokých odtokov a zvýšením zásob spodných vôd pre suché obdobia
- záplavy sú spomalené drsnosťou, porastom..
- nebezpečie prelatia klesá vďaka oneskoreniu/spomaľovaniu
- nízky nebezpečie ľudského a technického zlyhania

- Luhy, ktoré boli v posledných storočiach drasticky okliešťané na všetkých stredoeurópskych riekach treba obnoviť a rozvinúť kvalitatívne i kvantitatívne a dostať ich do stavu blízkeho prirodzenému - je to **najodolnejšia metóda protipovodňovej ochrany.**

- Technické riešenia ako sú hrádze, **nevedú k absolútnej ochrane**, ale sú nastavené pre určitú veľkosť záplavy, určitú úroveň hladiny počas povodní. Netreba zabúdať na to neustále prítomné väčšie alebo menšie riziko záplav.
- Ekologická protipovodňová ochrana síce vyžaduje podstatne väčšiu plochu ako čisto technické riešenie, ktoré však je ekologicky neudržateľné.

- správne ekologické a trvalo udržateľné riešenie

NEVÝHODY ROZŠÍRENIA ROZŠÍRENÍM ZÁPLAVOVÉHO PRIESTORU

- náročné na práce okolo výkupu pozemkov a zmien vlastníctva
- nie je možné intenzívne poľnohospodárstvo
- jednotlivé opatrenia majú len okrajový vplyv na vrchol povodňovej vlny
- často sú tieto opatrenia slabo akceptované obyvateľstvom
- vyžaduje plánovací proces na viac rokov

VÝHODY RIEŠENÍ TYPU POLDER

- Zachytí vrchol povodňovej vlny
- Na území poldra je možné aj intenzívne hospodáriť

NEVÝHODY RIEŠENÍ TYPU POLDER

- len pri extrémnych povodniach, nevytvárajú sa žiadne biocenózy rezistentné voči povodniam
- dlhý pobyt vody (zadržaná v poldri) - nepriaznivý režim kyslíka, nepriaznivé pre kvalitu vody
- stále väčšina povodní pretečie rýchlo korytami riek
- riziko pretečenia zostáva

Čisto technické poldre majú nápust, ktorý sa otvára pri veľkých záplavách. Do poldra nateká voda, naplní ho. Voda zostáva v poldri stáť niekoľké dní alebo týždňov a po odznení záplavovej vlny je znovu vypustená do toku. Taký polder je otváraný len pri extrémnych záplavách. Pre živočíchy a rastliny v zaplavenom priestore je to príliš náhla a súčasne veľmi zriedkavá

udalosť, pre nich katastrofa. Zvieratá nestihnú včas opustiť priestor a na tieto situácie neuspôsobené rastliny a rastlinné spoločenstvá sú dlhším zaplavením zničené, odumreté.

ŠTÁTNA OCHRANA PRÍRODY SR
Správa CHKO Dunajské luhy
Riaditeľstvo správy
A. Dubčeka 789/3
929 01 DUNAJSKÁ STREDA

Ing. Mgr. Mária Vavríková
riaditeľka správy
CHKO Dunajské luhy